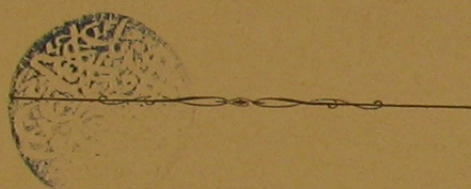

کربد لہائی اسلامیه ی محبائی منفقہ مخصوص

سید محمد علی بن محمد بن محمد

نسخہ فوق العادہ سی

معارف نظارت جلیله سنک فی ۲۶ صفر سنہ ۱۳۱۵ و فی ۱۵ تموز سنہ ۱۳۱۳ تاریخ
و ۴۳ نومرو لی رخصتنامہ سی حائزدر

استانبول

(محمود بك) مطبعہ سی — باب عالی ہوارندہ ابوالعزیز جادو سنہ نومرد ۷۲

۱۳۱۵

یونانستان مهید مدنیتمیدر ؟

هرملتک تاریخنه اخلافه مدار افتخار
اوله جق مفاخری واردر. واقعا اومفاخر اخلافک
یادماضی ایله ترقیاتنه خادم اوله جفی جهتمله تاریخ
صحیفه لری ایچنده دکل ، افئده انامده حفظ اولنمغه
شایاندر. فقط هر درلو مدار افتخار ، حق و حقیقته
موافق ، مبالغه دن عاری اولمق ده شرطدر . بو
خصوصده کی افراط ، اسلافه اخلافی یتشدره .
میه جک بر درک یه ایندیره رک سائق ترقی اوله جق
یرده بر قوه تدنی اولور ، یعنی مفید ایکن مضرت
حاصل ایدر . حال بوکه : اصل ترقی اسلافک
خدمات عالیه نی تقدیر ایله برابر بر اقدینی نقیصه .
لری کورمک ، اونلری اکماله چالشمق ، سیلاب
ترقی اوکنده دائما ایلریده بولنمغه چابالمقله حصوله
کلیر .

بزه قالیرسه یونان کی بر طاقم مبالغه یه میال
ملتک سائر مترقی یرلردن قالمه لرینه سبب ترقیات
قدیمه لرینی اولدینی کی تدقیق ایتمکدن ، یعنی حقیقتی
کورمکه چالشمق دن زیاده کندیلمی دینو آینه سننده
کورمکدن ، ایشی اصلندن زیاده بیوک کوروب
کوسترمکدن ، کندیلمی آلامق دن ، خلاصه
حقیقتی و تاریخی تغشیش ایلیمکدن ایلری کلیور .

بوکون اوروپاده « فیل الینزم » فکری هپ او
مغشوش حقیقتلره آلامق ، تبعات تاریخیه یی
استکنانه ایلیمکدن تولد ایدیور . بونلر یونانستان
مدنیته بشیک اولمش وعادتا شمیدیکی ترقیات مدنییه
اوراده تخم اکیلهرک بیویه بیویه عالمی استیلا ایتک
درجه سی بولمش دیورلر . ایشه بوطندن طولایی ده
او اسکی النوزلره استحقاقلرندن ، لزومندن زیاده
محبت و توجه کوستریورلر .

برشور غضب طاشلره چاربار کوبورورسک
آلت اوست ایدر اشجاری سراپاسو پورورسک
شلاله اصواتک اولور غلغله فرما
طاغله ، دره لر چالقانیر آواز ایله کویا

§

وقتا که اسر صرصر یخبسته سرما
بر محشر امواته دوتر ساحه غبرا
طاغلرده کورندکجه اوپر برف درختان
منظور اولور انظاره برر هیکل عریان
یخچارلر اوستنده ایدر نجملر اشراق
مستغرق حیرت کورونور سرتسر آفاق
یخبسته طورورسک اوزمان سنده سراپا
مصرع باشنه وضع ایدیان بر « کبی » آسا
بررنگ ایله کاهی اولوب اما که فسونساز
ایله رسک اودم کندکی بیک رنگده ابراز
که ذروه کهارده بر شیر اجل چنک
که اوج سماوانده بر مرغ سیه رنگ
لرزان ایدر ارواحی اومدهش صیحاتک
کویا طویولور صبحه لری بیر ممانک

§

ای مبدئی مجهول ! ابدی الجریانسک
پهنای جهانده دوران بر دورانسک
بررنگده طورماز ، نیجه بیک رنگه کیررسک
هر رنگده بر جلوئه نیرنگه ابررسک
بر قطره ک ایدر برورفک روینی ترین
بر دیکری ده بلکه آچار برکل رنگین
برقطره ! فقط نهیدی ؟ نه اولمش ؟ بزمستور
برقطره ! اوت ، بلکه ده بر شاعر مشهور
بر قاعده ثابت دور و تسلسل
هر ذره ده مشهود برر رنگ تحول
ذرات پراکنده که یرده غلطاندر
پامال فنا بلکه برر ماه جهاندر
اجرا ایدر احکامی قانون طبیعت
قانون طبیعتله بورور حکم مشیت

غالب

نجیب حاصم بك

چيقار ، اورتهانی آیدینلاتیر ، مدنیت ده شرقده
طوغدی، ضربه رحلت ایتدی .

واقعا بوندن بر عصر اوله کلهجه به قدر عالمه
برابر بز یعنی مستغربلرده یونانستانه مهد مدنیت
کوزی ایله باقیور ایدک ؛ فقط چینک قدم مدنیتی
بزی براز دوشوندریوردی . هندستانک قسماً
اسلام استیلاسی زماننده وصول کرده اوروپا انه
کچمه سیله ماسبق احوالی اگلاشدینی کبی اواسکی
اعتقادک پابوجی طامه آتدی . هله مصر
هیروغلیفلریله بابل وینوا خرابه لرینک چیوی یازیلری
اوقونمغه باشلانیدینی کبی یونانستانک معلم انام دکل ،

تاریخ عمومی میدانده طورییور . مدنیتک
طوغدینی ، بشیکنک صالانیدینی ، حتی امکلمک
شویله طورسون ، طوتونه رق بیله دکل ، یوریدیکی
یربیله یونان طوپراغی اولامشدر . بزه دکل ، تاریخک
طوغری سوزینه باقیلورسه مدنیتک یونانستانه
کلیشی ، عادتایاشلی باشلی ، چولوق چوجق صاحبی
اولمشده براز دنیاک اوتیه طرفلرینه ده سیاحت
چیقیمی صورتیه وقوع بولمشدر .

دنیا ده هیچ برشی طبیعت قانونندن کنیدیسی
شاذ طوته ماز ؛ هرشی اوکا بویون اکر ، مدنیتک ،
بدویتک استثناسی یوقدر . کوانش کون طوغوسندن

يتشمش برشا کرد اولديني كندی كندیسنه اورتیه
چيقدی .

بوکون (زاقولوی) کبی آثار هندیه متبعلری
مدنیت بشیکنک هندستانده ساللاندیغنی و بورادن
هردرلو معالسیله فلانیله ، حتی خرافات و افسانه -
سیله الجزیره ، ایران ، مصر و سوریه کیدوب
اورالرده کرکی کبی نشوونما بولدقن نیجه زمانلر
صوکره یونانستانه کیردیکنی کونش کبی اورتیه
قویورلر .

مبانی فاخره ، معابد جسمیه ، علوم
و ادبیات ، تاریخ شعر و محاضرات کبی مقتضیات
ادبیه نك کافه سی تمامیه اسکی هندستانده بولندیغنی
مثللو بونلرک مائللاری ده ، فقط هر ملتک میل
و ذوقه کوره تعدیل ایدلک شرطیه آثور ، بابل ،
ایران ، مصر قطعه لرنده وجوده کتیرلمشدر .

یونانستانده ادبیات ، موسیقی ، حکمت ،
صنایع نفیسه جداً ترقیانه مظهر ایدلدیکنی انکار
ایده میز . فقط عقلای سبعة نامیه معروف اولان
ذوانک یا مصره کیدوب تحصیل ایتک ، یا خود
کندی مملکتلرینه اورادن کلنلردن درس آلمق
صورتیه تشدکلری یونانیلر جهده انکار اولنه میه جق
حقایق تاریخیه دن اولدینی جهتهله هیج اولماز سه
اسکی زمانلرده ، یعنی هنوز مدنیت بشیکنک نرده
ساللاندیغنی اورتیه چیقمازدن اول ، مصری
یا خود کندیلرینه اصول مناکه ، زراعت ، خط
و کتابت اوکره دنلرک ملکی اولان فنیکی « مهد
مدنیت » دیه کوسترک حقیقتلر اولور ایدی .
یا اتنوگرافیا ، آثار عتیقه کبی فنون جدیدیه
تاریخک هانیا شو بر غرض اوزرینه تغشیش ایدلمش
ویا خود نقایصندن طولایی زمانمزه افسانه فلان
نامنی آلمش اولان شو اسکی خرافاتنامه لرک نه قدر

خطاسنی میدان قویمشدر . نیجه ملت مشاهیرینی چالهرق
کندی بیوکلری صر سینه قویمق خطالرینی تصحیح
ایلمشدر . ایشته بوقبیلدن اولهرق یونانستانک
کندی آدمی صایدیغنی بیوکلرده چیقاریلور سه
خدمات مدنییه سی بر آزدها اوفاجق ، حقیقه یاقین
کورینور .

برده مدنیتدن مقصد بر قاچ هیکل تراش ، بش
اون شاعر ، یاریسندن زیاده سی چیلغین اولمق
اوزره بش اون حکیم یتشدر مکدن عبارتیدر ؟

ذوق شاعرانه یی حالا بوکون بیه اوقشایان
اونازک متیولوژی بر ملتک معنویاتی اصلاحه خدمت
ایده بیلیرمی ؟ « ونوس » اینلری « مینروا » نیک کیلری
کولکده بر اقیورمی ایدی ؟ فضاحی فضائله مغلوب
ایده مین حکمتدن نه اولور ؟ یونان هیئت اجتماعیه سینه
دائرینه کندی تاریخلرینک ویردیکی تفصیلات پول
دوقوق رومانلرندن زیاده انسانک یوزینی قیزارتور .
او پارلاق ، شعشعلی (۱) مدنیتک بر قانون
مدنیسی بیه یوقدر . (لیکورک) کبی مملکتلرینه
قانون قویمغه چالشان عقلانک یازدقلری قانونلر
بش اون سینه دوام ایدمه یه رک منسوخ اولوب
کیتدی . قانونسز هیئت مدنییه واجتماعیه اولورمی ؟
حتی او قانونسزلق ، اورتیه (روما قانونی) کبی
جداً مکمل اولان بر قانون موجود اولدینی حالده
(بازامپر) ک صوگنه قدر دوام ایده طوردی .
ایشک دها غریبی صوگنه یا قلاشیدیغمز اون
طقوزنجی عصرده یالان مفاخره حرمة تشکل
ایدن یگی یونانستان بو عصره لایق جدی بر اثر
ترقی کوسترک چالشه جفی یرده او بوزوق دوزن
تاریخ ایله افتخاردن بشقه برایشه باقلمامش ، دها
طوفریسی قرون اولاده کی اجداد متخیله به بر روایتده
لایقلی دیکره کوره لایقسز بر خلف اولمشدر .

اخلاق

خلق ایلہ اختلاط والفتک فوائد و ثمراتی

حقننده بر قاج سوز

انسان، بالطبع مدیدر. بالطبع مائل انس والفتدر. تک وتنها کندی باشنه یاشایه من و عزرات نشین انفراد اولدینی حالدہ حوایجنی باشاره من. بلکه حاجات ذاتیه ولوازم حیاتیہ سنده و مقتضیات شئون و خصوصیات احوالنده ناس ایلہ رابطه دار محالطت و معاشرت اولمق ضرورت مبرمه سنده در.

ناس ایسه ایجابات احکام خلقت و تجلیات استعدادات فطریله اشکال متنوعه و اصناف مختلفه اولوب هربری بر طبیعتله مفسور و او طبیعت فطریه ایلہ یکدیگرندن ممتاز اولقله برابر آنک حکمنه توفیق مشی و حرکتیه مجبوردر. بونلرک ایچنده ایسی ده وار، فناسی ده وار، کریمی ده وار، لئیمی ده وار. هر جنس کندی جنسنه طبعاً سرعتله منجذب و همجنسینک معاشرتیله منشرح و مطمین اولور. شو حقیقته کوره انسان، بو عبرتخانه هستیده دائماً ایکی قسم خلق آراسنده متجاذب و پویاندر. بر قسمی اجرای احوال ضروریه ایلہ معاشرتیله مجبور و دیگری اخلاق و اطوارده تقارب و مقاصد و افکارده تشاکل و تجاذب حیثیتیه صحبت و مواسستلرندن طبعاً محظوظ و مسرور اولدینی آدملر درکه بونلردن هرایکی قسمیه کندی احوال ضروریه و مقتضیات طبیعیه سی اوزرینه مشی و حرکتیه مضطر و بی اختیاردر.

بناءً علیه مرد عاقل، دائماً ضروری اولان ایشلرینی قدر و اهمیت اصلیه لری نقطه نظرندن مشمول نکاه تقدیر ایدرک و میزان احتیاج ذاتیه سیله موازنه ایلدرک هر نه وقت فرصت بولورسه استهاز و استکمال ایدر.

هر نه ایسه مقصد من صرف بر حقیقت تاریخیه عرضندن عبارت اولدینی جهتله احوال حاضر من بدینجه لزوم یوقدر. مهد مدینتک نرمسی اولدینی اگلاشلمدی یا؟ بناءً علیه قدرشناس اوروپا یونانستاندن اول مدینتک طوغوب یتشدیکی یرلری تقدیس ایتلیدر. یا (باز آمپر) زماننده مناسبتر کوشه لرنده، شوراده بوراده قالان آثار قدیمه یونانیه ایادی اسلامیه یه کچمش و بونلره بالخاصه تورانی و ایرانیلر معرفتیه عربجه یه نقل، تحشیه و تفصیل و تنقیح ایدیلرک ترقیات مدنییه یه بحق خدمت و زمانمزه قدرده محافظه سنده صرف همت ایدلمشدر.

اوروپایه ماده بر شی قزاندر میان محاربات صلیبیه مدینت اسلامیه نک اورایه انتقالنه باعث اولدینی کی اندلسک متروکاسندن ده طعمه اهیب تعصب اوله میانلر و سائر ده هپ اوروپاده قلمش اولدیغندن قدر شناسانه برشکران لازم ایسه ایشه هیئت جلیله اسلامیه یه یعنی الهی بر قانونی، انسانیت پرورانه بر مدینتی اولانلره ایدلمشدر. بو حقیقتی ایسه اوروپاده اگلامیان یوق دکل، بحمدہ تعالی چوقدر.

شو مقالیه خاتمه ویرمزدن اول شونی ده عرض ایدم. کرک اسلامق، کرک تورکک، کرکسه عثمانلیق نامنه تاریخلرده برچوق مفاخر بولنور. فقط اوللری وجوده کتیرن اسلافی رحمتله یاد ایتک، بزم ده کرک اولنره و کرکسه ایچنده یاشادیغمنز اون دردنجی عصره لایق بر حالدہ بولمقلغمزه چالشمق بورجمزدر.

نجیب عاصم

